

saabant Pulterkammer, at der var den største Opfordring til at forandre en heel Deel i dette Forhold, og det maa ogsaa efter min Mening forandres, før vi kunne gaae hen og vedtage en saadan Bestemmelse som den, der indeholdes i det foreliggende Lovforslag. Vi maae vide, hvad der forstaaes ved, kræves af og betroes til den Mand, om hvis Valgmaade vi her ville vedtage Bestemmelser. Den ærede Rigsdagsmand for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Zahle) spurgte forleden om, hvem der eiede Kirkegaardene, om det var Sognecommunerne eller Menighederne. Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 2den Valgkreds (Krogsh) spurgte forleden: Hvem har Nøglen til Kirken, hvem kan lukke den op, og hvem kan lukke den i ved forskellige Leiligheder? Jeg tilstaaer for mit Bedkommende, at, hvis den ærede Rigsdagsmand, der har forelagt os dette Forslag, eller hvis en af de to ærede Rigsdagsmænd, der have opfattet disse Spørgsmaal, havde istedetfor det foreliggende Lovforslag givet os et saadant, der endelig besvarede de to Spørgsmaal: Hvem tilhører Kirkegården? og hvem har Magt over Kirkenøglen? saa vilde de i mine Tanker have gjort det Spørgsmaal, som ganske vist foreligger, en større Tjeneste, end skeet er ved det Lovforslag, som vi i dette Dieblit behandle. Min Mening er nemlig den, at hvad det først og fremmest kommer an paa, det er at faae det Maaeste ophævet, som for Dieblittet finder Sted imellem Staten og Kirken, saae Præsten til at være, hvad han dog vistnok egentlig skulde være, en kirkelig Embedsmand, og ikke tillige en Statsembedsmand, der af Statsmagten bruges baade til det One og Andet, og paalæses saavel det ene som det andet Hverv, naar Regjeringen i en Part ikke veed, hvem den skal læsse det paa. For det Første mener jeg, at Staten og Kirken maae stilles fuldstændig fra hinanden; naar dette er skeet, saa kan det være paa Tide, at vedtage et saadant Lovforslag som det her foreliggende, og saa kunde det maaeste ogsaa være paa Tide at komme med en saadan Kirkeforfatning som den, der forelaa Forslag til forleden Dag, og som vi behandlede i flere paa hinanden føl-

gende Møder. Førend Kirken og Staten faae skiftet imellem sig, førend, for at jeg skal nævne en enkelt Ting, Skolen er fuldstændig emanciperet fra Kirken, og førend Præsten er frigjort for alle de juridiske Hverv og alle de politimæssige Forretninger, der hidtil ere overdragne ham, mener jeg, at saavel det ene som det andet Forslag kommer for tidligt. Jeg har, som en Følge deraf, maattet udtale mig imod det foreliggende Lovforslag og maa fremdeles, hvis der skulde blive Anledning dertil, vedblive at gjøre det, eller idetmindste stemme derimod; dog kan jeg naturligvis, da Sagen er af den Betydning, som den er, ikke have Noget imod, at den bliver drøftet i et Udvalg — jeg for mit Bedkommende skulde endogsaa ønske den drøftet i, og henviist til et saadant — og, naar jeg derfor taler om at maatte stemme imod Forslaget, kan jeg altsaa derved ikke forstaae, at jeg ogsaa vil stemme imod dets Overgang til anden Behandling, hvilket ikke er min Hensigt.

Fermanfen: Ja, jeg hører ikke til dem, der nære gyldne Drømme om nogen særdeles stor Betsignelse, som skulde være en Følge af det Foreslaaede, hverken med Hensyn til det kirkelige Liv i Almindelighed, eller til Forholdet mellem Præst og Menighed i Særdeleshed; Erfaringer, hente fra de sønderjydske Sognemenigheder, hvor en saadan Medbestemmelseret finder Sted, vilde i alt Fald være godt skiftede til at faae saadanne Drømme til at vige for en ingenlunde gylden Virkelighed. Men, da det maa ansees for at være Tidens Opgave, at fremme Folkets selvstændige Medvirkning ved dets offentlige Anliggender i alle Retninger, saa maa jeg ogsaa ansee det for ønskeligt, at Sognene faae en Stemme med ved Besættelsen af Præsteembedet, ved Ansættelsen af de Mænd, der i saa mange Henseender kunne have Indflydelse paa deres Bee og Vel. Hvad der for mig i den Henseende staaer som det Vigtigere, er, at Menighederne faae Ret til at nægte Ansættelsen af Præster, som havde alle eller dog de fleste Hjertes afgjort imod sig. Der var saaledes i de Sogne, som jeg hører til, under den sidste Kaldsledigheds tid